

III. TIẾN TRÌNH LỊCH SỬ CỦA VĂN HÓA VIỆT NAM

1. Lớp văn hóa bản địa : (Văn hóa tiền sử + văn hóa Văn Lang-Âu Lạc)
2. Lớp văn hóa giao lưu với Trung Hoa và khu vực: (Văn hóa thời kỳ Bắc thuộc + Văn hóa Đại Việt)
3. Lớp văn hóa giao lưu với văn hóa phương Tây: (Văn hóa thời kỳ Pháp thuộc + Văn hóa hiện đại)

1. LỚP VĂN HÓA BẢN ĐỊA (VĂN HÓA TIỀN SỬ + VĂN HÓA VĂN LANG-ÂU LẠC):

1.1. THỜI KỲ TIỀN SỬ :

- Thời gian : cách đây 50 vạn năm đến 3000 năm TCN.
- Các nền văn hóa tiêu biểu : VH Hòa Bình , VH Bắc Sơn.

- Thành tựu :
 - Bước đầu hình thành nghề nông nghiệp lúa nước.
 - Tổ chức xã hội : tiến từ bầy người thành bộ lạc (biết làm nhà, thuần dưỡng gia súc...)
 - Kỹ thuật mài đá và chế tác gốm phát triển

1.2. THỜI KỲ VĂN HÓA VĂN LANG- ÂU LẠC : (từ thiên niên kỷ 3TCN đến năm 179 TCN)

a. Văn hóa Đông Sơn :

- Lịch sử-xã hội : xây dựng hình thái nhà nước đầu tiên-nhà nước Văn Lang.
- Nông nghiệp : nghề nông nghiệp lúa nước phát triển, kéo theo sự phát triển về nông cụ và chế biến nông sản.
- Chế tác công cụ : kỹ thuật đúc đồng thau đạt tới trình độ điêu luyện.
- Nghi lễ và tín ngưỡng : thờ mặt trời, thờ Thần nông, tín ngưỡng phồn thực...

=> VH Đông Sơn là đỉnh cao của văn hóa VN , là nền văn hóa tiêu biểu xác lập bản sắc văn hóa dân tộc.

b. Văn hóa Sa Huỳnh :

- Không gian : nằm ở miền Trung (từ Đèo Ngang đến Bình Thuận).
- Đặc trưng văn hóa :
 - * Hình thức mai táng bằng mộ chum.
 - * Kỹ thuật chế tạo đồ sắt đạt đến trình độ cao.
 - * Cư dân Sa Huỳnh có óc thẩm mỹ phong phú (đồ trang sức đa dạng, có nét thẩm mỹ cao).
 - * Giai đoạn cuối : nghề buôn bán bằng đường biển khá phát triển.

c. Văn hóa Đồng Nai :

- Thời gian : từ thế kỷ II đến thế kỷ I TCN
- Không gian : nằm ở miền châu thổ sông Cửu Long, tập trung ở vùng Đông Nam bộ.
- Đặc trưng văn hóa :
 - * Kỹ thuật chế tác đồ đá khá phổ biến, với chế phẩm đặc thù là đàn đá.
 - * Ngành nghề phổ biến : trồng lúa cạn, làm nương rẫy, săn bắn...

2. LỚP VĂN HÓA GIAO LƯU VỚI TRUNG HOA VÀ KHU VỰC :

2.1. Văn hóa Việt Nam thời kỳ Bắc thuộc :

2.1.1. Bối cảnh lịch sử văn hóa:

* Bối cảnh lịch sử :

- Năm 179TCN: Triệu Đà đánh bại An Dương Vương, chiếm nhà nước Âu Lạc
- Năm 111TCN : nhà Hán chiếm nước Nam Việt , đặt ách đô hộ suốt 10 thế kỷ.

* Bối cảnh văn hóa :

- Tiếp xúc cưỡng bức và giao thoa với văn hóa Hán.
- Tiếp xúc giao lưu tự nhiên với văn hóa Ấn.

2.1.2. Các vùng văn hóa :

a. Văn hóa ở châu thổ Bắc bộ :

- Chính sách Hán hóa và giao lưu văn hóa cưỡng bức (thể chế chính trị, phong tục tập quán, truyền bá các học thuyết...)
- Đối kháng văn hóa Hán để bảo tồn bảo tồn bản sắc văn hóa dân tộc (bảo tồn tiếng Việt, ý thức trọng nữ, tín ngưỡng thờ tổ tiên...)
- Tiếp biến văn hóa Hán để làm giàu cho văn hóa cổ truyền (ngôn ngữ, tôn giáo, kỹ thuật làm giấy, làm gốm...)